УДК 342.95
DOI https://doi.org/10.32782/cuj-2025-2-9

Назимко Єгор Сергійович
доктор юридичних наук, професор,
перший проректор
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0003-4949-4155

Пономарьова Тетяна Ігорівна
доктор юридичних наук, старший дослідник,
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем запобігання кримінальним правопорушенням факультету № 3
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0002-5209-0234

Петренко Віталій Олександрович
науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
з проблем запобігання кримінальним правопорушенням факультету № 3
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0009-0000-1938-9595

ПРОБАЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК ВИД ПОКАРАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

У статті розглядається пробаційний нагляд як відносно новий вид покарання. Відзначається, що у більшості європейських країн пенітенціарний нагляд є спеціальним виправним та виховним заходом, який застосовується до осіб, яких було звільнено від покарання із випробуванням. Доводиться, що станом на травень 2025 року значення такої законодавчої новели для розвитку кримінально-правової політики важко оцінити однозначно, причиною чого є непідтверджена ефективність пробаційного нагляду як виду покарання та низка наукових дискусій щодо правової природи та можливості відносити пробаційний нагляд до системи покарань. Відмічається, що наразі пенітенціарний нагляд передбачений як вид покарання у санкціях близько 170 кримінально-правових норм, в яких встановлено кримінальну відповідальність як за кримінальні проступки, так і за нетяжкі та середньої тяжкості злочини. В окремих випадках законодавцем порушено логіку та послідовність визначення виду та розміру покарання в залежності від системи, передбаченої ст. 51 КК України та безпосередньо тяжкості та суспільної небезпечності кримінального правопорушення. Звертається увага на те, що законодавцем (окрім очевидних кримінально-правових наслідків) чітко не визначено різниці між обмеженням прав і свобод кримінального правопорушника, звільненого від відбування покарання з випробуванням та кримінального правопорушника, якому призначено покарання у

© Назимко Є. С., Пономарьова Т. І., Петренко В. О., 2025

виді пробаційного нагляду. За результатами аналізу ст.ст. 59-1 та 76 КК України вказано на те, що фактично різниця полягає лише у можливості покласти на осіб, яким призначено покарання у виді пробаційного нагляду обов'язок використовувати електронний засіб контролю і нагляду та проживати за вказаною у рішенні суду адресою. Підсумовується, що абсолютно аргументованою є думка вчених щодо доцільності віднесення такого заходу до спеціальних наглядових та соціально-виправних заходів взаємодії із особами, яких було звільнено від відбування покарання з випробуванням. Зокрема це також може стати одним зі способів удосконалення обов'язків, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням.

Ключові слова: *пробаційний нагляд, покарання, звільнення від відбування покарання з випробуванням, кримінальне право, кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність, кримінальне законодавство.*

Nazymko Ye. S., Ponomarova T. I., Petrenko V. O. Probation supervision as a type of punishment in the criminal law of Ukraine

The article considers probation supervision as a relatively new type of punishment. It is noted that in most European countries, penitentiary supervision is a special corrective and educational measure applied to persons who have been released from probationary punishment. It is proved that as of May 2025, the significance of such a legislative novelty for the development of criminal law policy is difficult to assess unambiguously, the reason for which is the unconfirmed effectiveness of probation supervision as a type of punishment and a number of scientific discussions regarding the legal nature and possibility of referring probation supervision to the system of punishments. It is noted that currently penitentiary supervision is provided for as a type of punishment in the sanctions of about 170 criminal law norms, which establish criminal liability for both criminal offenses and for minor and medium-serious crimes. In some cases, the legislator violated the logic and consistency of determining the type and amount of punishment depending on the system provided for in Art. 51 of the Criminal Code of Ukraine and directly the gravity and social danger of the criminal offense. Attention is drawn to the fact that the legislator (except for the obvious criminal law consequences) did not clearly define the difference between the restriction of the rights and freedoms of a criminal offender released from serving a sentence with probation and a criminal offender who was sentenced to probationary supervision. According to the results of the analysis of Articles 59-1 and 76 of the Criminal Code of Ukraine, it is indicated that in fact the difference consists only in the possibility of imposing on persons who were sentenced to probationary supervision the obligation to use an electronic means of control and supervision and to live at the address specified in the court decision. It is summarized that the opinion of scientists regarding the expediency of classifying such a measure as special supervisory and social-correctional measures of interaction with persons who were released from serving a sentence with probation is absolutely justified. In particular, this can also be one of the ways to improve the duties that the court imposes on a person released from serving a sentence with probation.

Key words: *probation supervision, punishment, release from serving a sentence with probation, criminal law, criminal offense, criminal liability, criminal legislation.*

Вступ. Інститут покарання є одним із найбільш сталих серед більшості інститутів кримінального права. Необхідно відзначити, що протягом тривалого періоду система покарань, передбачена ст. 51 Кримінального кодексу України (далі – КК України) залишалась незмінною, що свідчить про відносну її ефективність та достатність для забезпечення завдань, поставлених для вирішення перед кримінальним законодавством. Одночасно із цим, у 2023 році було прийнято Закон України від 23.08.2023 № 3342-IX «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань» [1], відповідно до якого КК України було доповнено новим видом покарання – пробаційним наглядом. Станом на травень 2025 року значення такої законодавчої новели для розвитку кримінально-правової політики важко оцінити однозначно, причиною чого є непідтверджена ефективність пробаційного нагляду як виду покарання та низка дискусій щодо правової природи та можливості взагалі відносити пробаційний нагляд до системи покарань.

Метою статті є аналіз правової природи пробаційного нагляду як виду покарання у кримінальному праві України.

Матеріали та методи. Пробаційний нагляд як вид покарання у кримінальному праві України розглядався у працях таких учених як

Д.Є. Крикливець, Є.С. Назимко, В.Л. Ортинський, Ю.А. Пономаренко, Н.Д. Слотвінська, Ю.В. Сподарик, М.І. Хавронюк та інші. Однак, не дивлячись на активний науковий інтерес, низка актуальних питань, пов'язаних із визначеним видом покарання залишається відкритими для дискусій.

Під час дослідження було використано методологічний комплекс, необхідний для проведення всебічного аналізу предмета та отримання науково обґрунтованих результатів. Теоретико-прикладною основою дослідження є результати аналізу нормативно-правових актів, офіційних статистичних даних правоохоронних органів, наукової літератури та практики суду у сфері застосування положень кримінального законодавства.

Результати. Відтак, більшість учених, не дивлячись на відсутність однозначної думки щодо правової природи пробаційного нагляду як виду покарання, як правило, відзначають його позитивні риси та прогнозують подальший активний розвиток та підвищення ефективності.

Наприклад, Ю.В. Сподарик вказує, що пробаційний нагляд має значно більше переваг, ніж недоліків, що робить його важливим компонентом сучасної системи правосуддя. По-перше, він сприяє реінтеграції правопорушників у суспільство, дозволяючи їм зберігати соціальні зв'язки та працювати, що знижує ризик рецидиву. По-друге, пробація є економічно вигіднішою альтернативою ув'язненню, що зменшує фінансові витрати на утримання осіб у в'язницях. Крім того, пробаційний нагляд забезпечує активний контроль і підтримку, що може допомогти правопорушникам змінити свою поведінку та уникнути повторних кримінальних правопорушень. Він також зменшує навантаження на пенітенціарну систему, сприяючи її гуманізації та покращенню умов утримання. Вчений вважає, що в цілому, пробація не лише демонструє прогресивний підхід до покарання, але й формує суспільство, яке вірить у можливість змін. Завдяки цим перевагам, пробаційний нагляд є ефективним і важливим інструментом у досягненні справедливості та безпеки в суспільстві [2].

Д.Є. Крикливець відзначає, що з одного боку, цей вид покарання є позитивним, оскільки не передбачає ізоляції засудженого від суспільства та водночас дозволяє поєднати різні напрямки виховного впливу, що покладаються на нього у формі окремих обов'язків. З іншого боку, аналіз правового регулювання цього виду покарання дозволяє спрогнозувати певні труднощі, які виникатимуть під час його призначення, що зумовлено низькою якістю законодавчих норм, зокрема, непродуманістю їхнього співвідношення з іншими нормами кримінального закону [3].

В.Л. Ортинський та Н.Д. Слотвінська вказують, що раціональне застосування обмежень поряд з соціально-виховними та наглядовими заходами з урахуванням особи правопорушника, історії його правопорушень, ризиків вчинення повторного кримінально караного протиправного діяння, здатне стати ефективним інструментом виправлення осіб без ізоляції від суспільства та запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими до пробаційного нагляду, так і іншими особами. Водночас, досягнення такого результату можливе лише за умови застосування фахівцями комплексного підходу, який буде включати персоналізовану орієнтацію на особу правопорушника, з урахування психологічних, соціальних і економічних аспектів, які впливають на поведінку засудженого, а також належний контроль над кожним піднаглядним. Відтак, застосування формальних критеріїв при виконанні покарання органом пробації, як і при призначенні покарання судом, не здатне забезпечити мети ефективного правосуддя [4].

Проте, як видається, із більшістю наведеного важко погодитись. Так, по-перше, «обмеження поряд з соціально-виховними та наглядовими заходами» та «активний контроль і підтримка, які можуть допомогти правопорушникам змінити свою поведінку та уникнути повторних кримінальних правопорушень» не здатні вирішити завдання, які ставляться перед кримінальним законодавством. Необхідно відзначити, що у більшості європейських країн пенітенціарний нагляд є спеціальним виправним та виховним захо-

дом, який застосовується до осіб, яких було звільнено від покарання із випробуванням. Прикладом є Швеція, кримінальне законодавство [5] якої передбачає, що особу, якій призначено випробувальний термін може бути передано під нагляд пенітенціарної та пробаційної служби одночасно із визначенням декількох обов'язків, серед яких зокрема також громадські роботи, штраф тощо. Отже, саме такий підхід здається найбільш ефективним та таким, що належним чином відтворює правову природу пробації як системи наглядових та спеціально-виховних заходів. Розуміння пробаційного нагляду як самостійного виду покарання скоріше може призвести до зниження якості кримінально-правових заходів, ніж до покращення процедури виправлення та перевиховання кримінальних правопорушників.

Варто погодитись із думкою М.І. Хавронюка, який справедливо відзначає, що термін «пробаційний нагляд» не може бути назвою покарання, оскільки він, на відміну від назв інших видів покарань, характеризує спосіб дій уповноваженого органу з питань пробації, а не суть застосовуваних до засудженого обмежень. Рекомендація CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів державам-членам про Правила Ради Європи про пробації (прийнята Комітетом Міністрів 20 січня 2010 року) визначає, що пробація не є покаранням, а належить до процесу виконання в суспільстві покарань і заходів, передбачених законом і призначених правопорушникові. Вона включає широке коло дій та заходів виховного впливу, таких як нагляд, контроль і надання допомоги, метою яких є залучення засудженого до громадського життя, а також забезпечення безпеки суспільства. Пробаційний нагляд сам по собі не може бути покаранням. За своїм змістом він є одним із елементів способу виконання покарань, а також заходів, зокрема обмежувальних заходів. Вчений також справедливо зауважує, що звільнення від відбування покарання з випробуванням фактично і означає застосування до особи пробаційного нагляду. Тому існування у КК України одночасно і пробації (пробаційного нагляду), і звільнення від покарання з випробуванням (тобто, постпенітенціарного пробаційного нагляду – за своєю суттю та згідно із пунктами 59–61 Рекомендації CM/Rec(2010)1 про Правила Ради Європи про пробації) є необґрунтованим дублюванням і виглядає як одночасне існування і позбавлення волі, і ув'язнення [6].

У цьому контексті видається доцільним звернути увагу на деякі законодавчі недоліки, які виникли після запровадження нового виду покарання. Так, у ст. 10 Закону України від 05.02.2015 № 160-VIII «Про пробацію» визначено, що наглядова пробація – це здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, ***пробаційного нагляду, осіб, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді пробаційного нагляду,*** громадських робіт або виправних робіт, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, виконання покарання у виді штрафу, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів [7]. Одночасно із цим, відповідно до ч. 1 ст. 59-1 КК України, покарання у виді пробаційного нагляду ***полягає в обмеженні прав і свобод засудженого, визначених законом і встановлених вироком суду, із застосуванням наглядових та соціально-виховних заходів без ізоляції від суспільства*** [8].

Таким чином, законодавцем (окрім очевидних кримінально-правових наслідків) чітко не визначено різниці між обмеженням прав і свобод кримінального правопорушника, звільненого від відбування покарання з випробуванням та кримінального правопорушника, якому призначено покарання у виді пробаційного нагляду, а наведені законодавчі положення виглядають певною мірою тавтологічно. Аналіз ст.ст. 59-1 та 76 КК України свідчить про те, що фактично різниця полягає лише у можливості покласти на осіб, яким призначено покарання у виді пробаційного нагляду обов'язок використовувати електро-

нний засіб контролю і нагляду та проживати за вказаною у рішенні суду адресою.

Ю.А. Пономаренко також вказує, що особливості встановлення в санкціях для цього виду покарання в статтях Загальної частини не визначені, тому законодавець, загалом міг би передбачити його в будь-якій санкції статті Особливої частини, незалежно ні від родового об'єкта кримінального правопорушення, ні від форми вини, з якою воно вчиняється, ні від будь-яких інших його характеристик. Водночас, врахування загальних правил побудови санкцій [9] унеможливлює встановлення цього виду покарання в санкціях за тяжкі чи особливо тяжкі злочини і вимагає дуже зваженого підходу до його встановлення в санкціях за нетяжкі злочини, особливо ті, за які передбачене позбавлення волі на строк понад 2 роки. Окрім того, змістовна близькість пробаційного нагляду з випробуванням має унеможливлювати встановлення цього виду покарання в санкціях за ті кримінальні правопорушення, за які забороняється звільнення від відбування покарання з випробуванням [10]. На жаль, фактичний стан пеналізації пробаційним наглядом свідчить про низку законодавчих недоліків у цій частині [11, с. 174–175].

Одночасно із цим не можна не відмітити, що наразі пенітенціарний нагляд не тільки передбачений як вид покарання у санкціях близько 170 кримінально-правових норм, в яких встановлено кримінальну відповідальність як за кримінальні проступки, так і за нетяжкі та середньої тяжкості злочини, – в окремих випадках законодавцем також порушено логіку та послідовність визначення виду та розміру покарання в залежності від системи, передбаченої ст. 51 КК України та безпосередньо тяжкості та суспільної небезпечності кримінального правопорушення.

Так, наприклад, у ч. 1 ст. 444 КК України законодавцем встановлено кримінальну відповідальність за напад на службові або житлові приміщення осіб, які мають міжнародний захист, а також викрадення або позбавлення волі цих осіб з метою впливу на характер їхньої діяльності або на діяльність держав чи організацій, що вони представляють, або з метою провокації війни чи міжнародних ускладнень, який карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років, а у ч. 2 цієї ж норми передбачено відповідальність за погрозу вчинення таких дій, яка карається виправними роботами на строк до двох років або пробаційним наглядом на строк до трьох років, або обмеженням волі на той самий строк, або позбавленням волі на строк до двох років [8].

Ще одним прикладом є санкція ч. 1 ст. 378 КК України. Так, законодавцем за умисне знищення або пошкодження майна, що належить судді, народному засідателю чи присяжному або їх близьким родичам, у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя передбачено покарання у виді пробаційного нагляду на строк до п'яти років або позбавлення волі на той самий строк [8]. Видається не у повній мірі аргументованим рішення проігнорувати такий вид покарання як обмеження волі та одразу після пробаційного нагляду передбачити альтернативним видом покарання позбавлення волі. До цього ж варто додати і те, що за суворістю пробаційний нагляд, який як зазначено вище, більшість учених справедливо прирівнює до випробування, апріорі не відповідає суворості такого покарання як позбавлення волі. Вказане також дозволяє стверджувати про невідповідність розмірів таких покарань правилам побудови санкцій кримінально-правових норм.

Наведене також стосується санкцій норм, у яких встановлено кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Так, за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 368 КК України, законодавцем передбачено покарання у виді штрафу від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або пробаційного нагляду на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк від двох до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Діяння, передбачене ч. 1 ст. 369 КК України, карається штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч

неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до чотирьох років, або позбавленням волі на той самий строк. Порівняння наведених санкцій дозволяє дійти таких висновків: 1) більшість видів покарань, передбачених у наведених санкціях, є майже ідентичними, чим фактично підтверджується однаковий ступінь їх суспільної небезпечності; 2) визначення додаткового покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років у санкції ч. 2 ст. 368 КК України зумовлено формами реалізації об'єктивної сторони та спеціальним суб'єктом, яким є службова особа. *Водночас не цілком зрозуміло рішення законодавця для кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368 КК України, який передбачає наявність спеціального суб'єкта, визначити в санкції такий вид покарання, як пробаційний нагляд.* Особливо недоцільним це є з огляду на те, що для загального суб'єкта, який може вчинити діяння, передбачене ст. 369 КК України, визначено покарання у виді обмеження волі, яке відповідно до положень ст. 51 КК України є більш суворим кримінально-правовим заходом [12, с. 235–236].

Підтвердженням наведеного також є відповідні приклади із судової практики. Аналіз судових вироків, ухвалених за результатами розгляду кримінальних проваджень, розпочатих за фактом вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 КК України надає підставу для констатації, що з 2023 року по травень 2025 року покарання у виді пробаційного нагляду за вчинення такого суспільно небезпечного діяння було призначено лише декілька разів. Одночасно із цим визначити логіку та підстави обрання виду покарання судом майже неможливо, оскільки всі викладені обставини таких кримінальних правопорушень були майже однаковими, аналогічно як і кримінальна та посткримінальна поведінка кримінальних правопорушників.

Так, наприклад, відповідно до вироку Арбузинського районного суду Миколаївської області від 18.11.2024 року (справа № 467/1453/24), особу обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 368 КК України за таких обставин: *13.02.2024 року приблизно об 11:40 год. обвинувачений, переслідуючи корисливий умисел щодо отримання неправомірної вигоди, оформив медичну картку стаціонарного хворого, чим вчинив дії щодо переводу останнього з ДІЗО ДУ «Південноукраїнська виправна колонія № 83» до приміщення стаціонарного лікування медичної частини № 83 філії Державної установи Центру охорони здоров`я Державної кримінально-виконавчої служби України в Миколаївській області. 27.02.2024 року приблизно о 09:00 год. обвинувачений, продовжуючи реалізовувати злочинний умисел, направлений на отримання неправомірної вигоди, з метою схилення особи до надання йому неправомірної вигоди, перебуваючи в палаті медичної частини № 83 філії Державної установи Центру охорони здоров`я Державної кримінально-виконавчої служби України в Миколаївській області повідомив останньому про необхідність надання йому неправомірної вигоди в сумі 2000 грн. шляхом переводу грошових коштів на його банківську картку. 27.02.2024 року о 10:45 год. у зв`язку з ненаданням особою неправомірної вигоди та з метою схилення останнього до надання неправомірної вигоди, обвинувачений виписав його зі стаціонарного відділення медичної частини № 83 філії Державної установи Центру охорони здоров`я Державної кримінально-виконавчої служби України в Миколаївській області та повідомив, що у разі ненадання йому обумовленої раніше суми неправомірної вигоди, особа буде відбувати подальше покарання у ДІЗО ДУ «Південноукраїнська виправна колонія № 83»…Таким чином, обвинувачений одержав неправомірну вигоду у розмірі 1990 грн. за вчинення в інтересах особи дії з використанням наданого йому службового становища, а саме: за прийняття рішення про перебування його у стаціонарному відділенні медичної частини № 83 філії Державної установи Центру охорони здоров`я Державної кримінально-виконавчої служби України в Миколаївській області в період часу з 13.02.2024 по 05.03.2024 року. Обвинуваченому було призначено покарання у виді пробаційного нагляду на строк 3 (три)*

роки з позбавленням права обіймати посади, пов`язані з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій на строк 3 (три) роки [13].

За наявності схожих обставин особам у всіх інших випадках, здебільшого, призначалось основне покарання у виді штрафу та додаткове у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження надало підстави для констатації, що пробаційний нагляд як вид покарання має недостатньо доведену ефективність в системі заходів кримінально-правового характеру. Абсолютно аргументованою є думка вчених щодо доцільності віднесення такого заходу до спеціальних наглядових та соціально-виправних заходів взаємодії із особами, яких було звільнено від відбування покарання з випробуванням. Зокрема це також може стати одним зі способів удосконалення обов'язків, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням.

Література

1. Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань: Закон України від 23.08.2023 № 3342-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3342-20#n7

2. Сподарик Ю.В. Пробаційний нагляд як новий вид основного покарання: переваги та недоліки. URL: http://lsej.org.ua/10_2024/98.pdf

3. Крикливець Д.Є. Пробаційний нагляд як вид покарання: погляд у майбутнє. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2024/88.pdf

4. Ортинський В.Л., Слотвінська Н.Д. Пробаційний нагляд як вид покарання без ізоляції від суспільства. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2024/nov/36772/ortinskislotvinvisnik4.pdf

5. Sveriges brottsbalk. URL: https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=1962:700

6. Хавронюк М.І. Висновок щодо проєкту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України щодо розвитку системи пробації, збільшення альтернатив позбавленню волі та створення умов для зниження рецидивної злочинності». URL: https://pravo.org.ua/blogs/vysnovok-shhodo-proyektu-zakonu/

7. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 № 160-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text

8. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text

9. Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень. Харків : Право, 2020. С. 560–564.

10. Євдокімова О. В. Проблеми удосконалення видів покарань в умовах воєнного стану. *Українська воєнна та повоєнна кримінальна юстиція*: матеріали IX (XXII) Львівського форуму кримінальної юстиції (м. Львів, 26–27 жовт. 2023 р.) / упоряд. І. Б. Газдайка-Василишин. Львів: ЛьвДУВС, 2023. С. 111–114.

11. Пономаренко Ю.А. Пробаційний нагляд як вид покарання за кримінальним правом України. *Вісник Асоціації кримінального права України*, 2024. № 2(22). С. 166–188.

12. Назимко Є.С., Пономарьова Т.І. Запобігання кримінальним правопорушенням у сучасній кримінології: теорія та практика: монографія. Вид. 2-е, переробл. та доповн. Київ : ВД «Дакор», 2024. 312 с.

13. Вирок Арбузинського районного суду Миколаївської області від 18.11.2024 року (справа № 467/1453/24). URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/123073004

References

1. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho, Kryminalnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia vydiv kryminalnykh pokaran [On Amendments to the Criminal, Criminal Procedural Codes of Ukraine and Other Legislative Acts of Ukraine on Improving Types of Criminal Punishments]: Zakon Ukrainy vid 23.08.2023 № 3342-IX. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3342-20#n7 [in Ukrainian].

2. Spodaryk, Yu.V. (2024). Probatsiinyi nahliad yak novyi vyd osnovnoho pokarannia: perevahy ta nedoliky [Probationary supervision as a new type of main punishment: advantages and disadvantages]. Retrieved from: http://lsej.org.ua/10_2024/98.pdf [in Ukrainian].

3. Kryklyvets, D.Ie. (2024). Probatsiinyi nahliad yak vyd pokarannia: pohliad u maibutnie [Probationary supervision as a type of punishment: a look into the future]. Retrieved from: http://www.lsej.org.ua/2_2024/88.pdf [in Ukrainian].

4. Ortynskyi, V.L., & Slotvinska, N.D. (2024). Probatsiinyi nahliad yak vyd pokarannia bez izoliatsii vid suspilstva [Probationary supervision as a type of punishment without isolation from society]. Retrieved from: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2024/nov/36772/ortinskislotvinvisnik4.pdf [in Ukrainian].

5. Sveriges brottsbalk. Retrieved from:https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=1962:700 [in English].

6. Khavroniuk, M.I. (2021). Vysnovok shchodo proiektu Zakonu "Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho kodeksu Ukrainy, Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo rozvytku systemy probatsii, zbilshennia alternatyv pozbavlenniu voli ta stvorennia umov dlia znyzhennia retsydyvnoi zlochynnosti" [Opinion on the draft Law "On Amendments to the Criminal Code of Ukraine, the Criminal Procedure Code of Ukraine Regarding the Development of the Probation System, Increasing Alternatives to Imprisonment and Creating Conditions for Reducing Recidivism"]. Retrieved from: https://pravo.org.ua/blogs/vysnovok-shhodo-proyektu-zakonu/ [in Ukrainian].

7. Pro probatsiiu [On Probation]: Zakon Ukrainy vid 05.02.2015 № 160-VIII. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text [in Ukrainian].

8. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine] vid 05.04.2001 № 2341-III. Retrieved from:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text [in Ukrainian].

9. Ponomarenko, Yu. A. (2020). Zahalna teoriia vyznachennia karanosti kryminalnykh pravoporushen [General theory of determining the punishment of criminal offenses]. Kharkiv : Pravo. S. 560–564 [in Ukrainian].

10. Ievdokimova, O. V. (2023). Problemy udoskonalennia vydiv pokaran v umovakh voiennoho stanu [Problems of improving types of punishments under martial law]. Ukrainska voienna ta povoienna kryminalna yustytsiia: materialy IKh (KhKhII) Lvivskoho forumu kryminalnoi yustytsii (m. Lviv, 26–27 zhovt. 2023 r.) / uporiad. I. B. Hazdaika-Vasylyshyn. Lviv: LvDUVS. S. 111–114. [in Ukrainian].

11. Ponomarenko, Yu.A. (2024). Probatsiinyi nahliad yak vyd pokarannia za kryminalnym pravom Ukrainy [Probationary supervision as a type of punishment under the criminal law of Ukraine]. *Visnyk Asotsiatsii kryminalnoho prava Ukrainy*, 2(22), 166–188 [in Ukrainian].

12. Nazymko, Ye.S., & Ponomarova, T.I. (2024). Zapobihannia kryminalnym pravoporushenniam u suchasnii kryminolohii: teoriia ta praktyka [Prevention of criminal offenses in modern criminology: theory and practice]: monohrafiia. Vyd. 2-e, pererobl. ta dopovn. Kyiv : VD "Dakor". 312 s. [in Ukrainian].

13. Vyrok Arbuzynskoho raionnoho sudu Mykolaivskoi oblasti vid 18.11.2024 roku [Verdict of the Arbuzyn district court of Mykolaiv region dated 11/18/2024] (sprava № 467/1453/24). Retrieved from: https://reyestr.court.gov.ua/Review/123073004 [in Ukrainian].